Krajský úřad
Ústeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství

Dle rozdělovníku

Spisová značka: KUUK/179474/2023/15
Číslo jednací: KUUK/012487/2024
UID: kuukes920841f8
Počet listů/příloh: 18/0
Vyřizuje/linka: Ing. Jan Koutecký/970
Datum: 15.02.2024

ROZHODNUTÍ

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ DORUČOVANÝ VEŘEJNOU VYHLÁŠKOU

podle § 7 odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon").

Výroková část

Název záměru a jeho zařazení podle přílohy č. 1

„**Ekologická obnova lomu ČSA**"

Záměr je zařazen do bodu 93 „Restrukturalizace pozemků v krajině a záměry využití neobdělávané půdy nebo polopřírodních území k intenzivnímu zemědělskému využívání na ploše od stanoveného limitu - 10 ha" kategorie II přílohy č. 1 zákona ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) zákona.

Charakter záměru a možnost kumulace s jinými záměry

Záměrem je aktualizace Souhrnného plánu sanace a rekultivace (dále jen „SPSaR") povrchového hnědouhelného dolu – Lom Československé armády (dále jen „lom ČSA"). Důvodem je vyhlášení maloplošného chráněného území v rozsahu jádrové zóny, která zahrnuje převážně doposud nezrekultivované území lomu ČSA s identifikovanými cennými lokalitami z hlediska ochrany přírody a zvláštní druhové ochrany. Součástí chráněného území jsou také nesanované a nerekultivované svahy lomu na úpatí Krušných hor (kolmé zářezy, svažité partie, technicky upravené severozápadní svahy a výsypkové etáže směřující do zbytkové jámy). Plocha jádrové zóny bude vyhlášena Národní přírodní památkou – Lom Československé armády (dále jen „NPP") s definovaným předmětem ochrany a managementem, který zajistí zejména zachování biologicky unikátních raných sukcesních stádií. V jádrové zóně již nebudou prováděny žádné další rekultivační práce. Součástí jádrové zóny je také budoucí jezero, které vznikne postupně přirozeným nátokem z vlastního povodí.

Z hlediska kumulace vlivů jsou v rámci území lomu ČSA uvažovány záměry konceptu Green Mine, který řeší zejména využití území urbanizovaných ploch v prostoru Nových Komořan. Dále je diskutována možnost energetického využití v podobě výstavby solárních energetických parků (pozemní, plovoucí, agrofotovoltaika) a výstavby přečerpávací elektrárny. Dále jsou uvažovány projekty revitalizací systému odvodnění lomu ČSA (příkop E, zbytková koryta Albrechtického a Šramnického potoka), možné je také rozšíření skládky Vysoká Pec (MZP445). Kumulativní vlivy na úrovni navýšení rozlohy zvláště chráněných území lze také očekávat v podobě vyhlášení CHKO Krušné hory.

Stručný popis technického a technologického řešení záměru

Ještě ve fázi ukončování těžby budou provedeny nezbytné úkony související s vymezením území NPP. Dojde k převodu správy majetku státu mezi státními institucemi a vlastnímu vyhlášení NPP. V souběhu bude také ukončována vlastní těžební činnost. Záměr částečně omezí plánovaný překryv dna zbytkové jámy. Převrstven bude výchoz obnaženého vulkanického tělesa a uhelné sloje (lomu ČSA i ložiska Eliška). Zbytky uhelné sloje pod severozápadními svahy budou na základě požadavků AOPK na udržení stávajícího stavu s cennými ekosystémy ponechány. Technická likvidace lomu bude odpovídat 33. změně Plánu otvírky, přípravy a dobývání (dále jen „POPD"). K plánovanému dotěžení zbytkových uhelných slojí v lomu ČSA budou využita 3 kolesová rypadla typu KU 300S s pásovými dopravníky o šíři 1 200 mm, které přepravují hnědé uhlí na nakládací stanici a dále na vlakové soupravy. Zakládání výklizu je zajištěno pásovým zakládacím vozem PVZ2500/1. Pro další technické úpravy bude využita pomocná mechanizace v podobě 6 ks pásových dozerů, 6 ks pásových bagrů, 6 ks kolových nakladačů, 4 ks cisteren PHM, jednoho jeřábu, 4 ks nákladních automobilů (dále jen „NA") a 6 ks těžkých nákladních automobilů (dále jen „TNA"), 2 ks traktorů a kropicí vůz. Pro přepravu osob na dopravních komunikacích podél dobývacího prostoru lomu slouží 6 ks nákladních vozidel (15 lidí) a osobní 6 ks (8 lidí). Objem zemin, které je před ukončením těžby nutné přesunout, je včetně časového harmonogramu uveden v tabulkách na str. 23 oznámení a graficky znázorněn v příloze H5.1 oznámení. Celkem se jedná do roku 2028 o objem 6,488 mil. m^3.

Management jádrové zóny

Cílem vlastního managementu NPP jsou pouze nezbytné činnosti maximálně podporující přírodní procesy primární sukcese, zachovávající charakter bezlesí s pozitivním vlivem na vzácné živočišné druhy a geomorfologické pochody. Technologicky se jedná o provádění zásahů v podobě regulace šíření invazních druhů, pionýrských dřevin (vyřezání, případně smýcení i s odstraněním kořenů), lokálního i plošného rozrušování drnů a strhávání drnu, zpestření reliéfu na urovnaných plochách, podpora vzniku drobných tůní, ale také distribuce živinově chudých (např. písčitých) skrývkových substrátů, tvorba lokálních vyvýšených hald a hromad s důrazem na zachování raných sukcesních stádií a také opatření k retenci a zpomalení odtoku vody v krajině. Mimořádně se také předpokládají nezbytné protierozní a stabilizační zásahy.

V počáteční fázi realizace NPP bude území jádrové zóny nejprve prostorově označeno. V dalších fázích podle vývoje území budou realizovány postupně terénní úpravy, podpora mokřadů a mikrobiotopů. Pro podporu prvotních sukcesních stádií je plánováno pomocí buldozeru rozrušit plochy s třtinou křovištní. Skrytá zemina bude uložena v místě úpravy. V dílčích lokalitách postižených výskytem invazivní křídlatky bude provedena její chemická a následně mechanická likvidace.

V jádrové zóně bude dále technická rekultivace prováděna v rozsahu dle požadavků AOPK. Retenční nádrže a poldry na vodnatých příkopech budou realizovány obdobně jako mimo jádrovou zónu. Na těchto nádržích bude vybudován přelivný objekt, který stanoví úroveň zadržené hladiny. U vodních příkopů bude výrazně omezeno kamenné opevnění. Vystrojení lomovým kamenem však bude nutné u příkopů v dílčích úsecích prudkých svahů na erozně náchylných zeminách. Součástí nově budovaných příkopů v prostoru Eliška III a v plochách pod výsypkou Obránců míru je otevření gravitačních potrubí, které byly dočasným provozním řešením. V prostoru jádrové zóny zůstanou zachovány všechny ostatní funkční provozní příkopy většinou přírodního charakteru (bez vystrojení) a stávající příkopy vybudované v rámci sanačních prací. Zachovány budou i všechny stávající drobné vodní plochy (nebeská jezírka) a mokřiny a také záchytné a sedimentační nádrže povrchových vod u čerpacích stanic provozního odvodnění. Dále budou realizovány tůně se stálým či občasným zadržením vody. Tůně jsou rozděleny na dva typy podle velikosti. Velikost malých tůní se pohybuje od cca 20 m^3 do 100 m^3 s hloubkou cca 1 m. Budou zahloubeny v zemi nebo vytvořeny přehrážkou na erozních rýhách. Výkopové zeminy budou ponechány v blízkém okolí pro zvýšení heterogenity terénu nebo budou tvořit hráz pro zadržení vody. Velikost středních tůní je v objemovém intervalu od 500 m^3 do 2 000 m^3 s hloubkou cca 1,5 m. Středně velké tůně na vodnatých příkopech budou mít kamenným záhozem opevněný přeliv. Na občasných příkopech a erozních rýhách budou sloužit k dočasnému zadržení vody. Jako další menší opatření pro zadržení vody v krajině budou budovány mělké prohlubně pro krátkodobé zadržení vody po deštích (hloubka cca 0,5 m, 60 – 200 m^2).

V některých vytipovaných částech výsypek bude zvýšena diverzita povrchu tvorbou terénních elevací. U malých je předpokládán průměrný objem cca 30 m^3 a výška cca 1 m, u středních objem cca 800 m^3 a výška 1,5 - 2 m. Velké hřbety mají délku přes 100 m s průměrným objemem 4 000 m^3 a výškou cca 2 m. Ty však budou napříč přerušeny úžlabími. Zeminy pro tvorbu hřbetů budou odebírány v místě.

Z hlediska infrastruktury bude v jádrové zóně dokončena okružní komunikace a její přípojka do prostoru závodu ČSA v Komořanech v celkové délce 5 115 m. Dále je možné dočasně využívat více než 20 km stávajících provozních a obslužných cest. Komunikace budou široké 4 m a budou zpevněny kamenivem. Součástí budou také výhybny a napojení na stávající cestní síť, která je již na vnějších ukončených či rozpracovaných rekultivacích napojena na veřejnou dopravní síť. Konstrukční vrstvy jsou z různých frakcí štěrkodrti na uhutněné pláni, obvykle opatřené geotextilií, povrch je utužen lomovou výsivkou. V případě nevhodných základových zemin či pro větší zátěž komunikace se může realizovat sanační zpevnění podloží.

Zatopení zbytkové jámy

Hlavní změnou hydrické rekultivace je vlastní způsob zatápění. Zdrojem budou výhradně přirozené přítoky z vlastního povodí lomu ČSA včetně zdrojů podzemních zejména kvarterních vod. Toto napouštění bude zahájeno bezprostředně po dokončení nezbytných sanací zbytkové jámy.

Rekultivace „příbřežní plochy“ mezi kótami 165 – 180 m n. m.

Příbřežní zóna bude doplněna o dílčí úseky cestní sítě a odvodňovací příkopy. Budou zde realizována opatření pro zadržování vody v krajině (tůně budou zřízeny i v plochách po odběru zemin ze zemníku 2) a úpravy ke zvýšení diverzity reliéfu.

Kapacita (rozsah) záměru

Celková plocha území lomu ČSA je téměř 2 840,75 ha. Celková plocha navržené jádrové zóny NPP je cca 1 230 ha (včetně arboreta Jezeří o výměře 14,41 ha). Plocha jádrové zóny se dále dělí na:

- terestrickou suchozemskou zónu 682,03 ha (55,47 % území);
- rostlý terén 44,61 ha (3,63 % území);
- hydrickou část jádrové zóny (předpokládaná plocha vyrovnané hladiny budoucího jezera na kótě 165 m n.m. je 502,90 ha (40,9 % území), předpokládaný objem cca 184,619 mil. m^3 a hloubka 111 m.

Zastoupení suchozemských přírodních ekosystémů v rámci jádrové zóny NPP:

definované stádium sukcese	podíl plochy	byliny	dřeviny
Terestrické plochy se sporadickou vegetací (1)	6%	0–10%	-
Otevřené travnaté porosty bez dřevin (2)	44%	10–40%	-
Zapojené travnaté porosty bez dřevin (3)	22%	>50%	-
Travnaté porosty s rozptýlenými dřevinami (4)	12%	>50%	<25%
Zapojené křoviny a lesy se samovolným vývojem (5)	10%	-	>50%
Arboretum (5)	4%	-	-
Mělké periodické a stálé tůně a mokřady (1-5)	2%	-	-

Záměrem dochází k tvorbě nové rekultivační „příbřežní plochy“ mezi kótami 165 a 180 m n. m., o výměře 165,53 ha, která pokrývá území mezi původně uvažovanou a nynější předpokládanou přirozeně ustálenou hladinou jezera. Zde budou vybudovány dílčí úseky štěrkové okružní hospodárnice v celkové délce 2 420 m a šíři 4 m. Pro trasu bude využita stávající provozní komunikace. Dále zde budou realizovány 3 menší retenční poldry o celkovém objemu cca 7 000 m^3 a ploše 0,35 ha, dále 8 středně velkých a 5 menších tůní. Jako další menší opatření budou vybudovány 2 větší a 3 menší prohlubně pro krátkodobé zadržení vody. Pro zvýšení heterogenity terénu budou zejména v rovinatých partiích vnitřní výsypky vybudovány hřbety z místních zemin (3 velké, 11 středních a

10 malých), pro hnízdní atraktivitu bude instalováno cca 30 ks hromad lomového netříděného kamene, na výměře 7,97 ha bude provedeno rozrušení ploch se třtinou křovištní a na ploše cca 0,02 ha provedena likvidace křídlatky. Celková délka nových příkopů pro bezpečné odvedení vod nad sanovanými plochami v prostoru Eliška III a v plochách pod výsypkou Obránců míru je 2 075 m.

Mimo příbřežní zónu je plánováno rozrušení ploch se třtinou křovištní na výměře 58,27 ha, odstranění invazních druhů dřevin na ploše 5,74 ha a likvidace porostů křídlatky na 0,17 ha.

Pro posílení stanovištních podmínek bělořita šedého budou v prostoru jádrové zóny vybudovány hromady z lomového netříděného kamene o velikosti cca 2 m^3 (celkem 145 ks). V hraničních plochách u mladých lesních porostů resp. při úpatí Krušných hor budou umístěny netopýří budky pro podporu druhů žijících v dutinách stromů (celkem 4 ks). Celkem je navrženo 7 poldrů (velkých tůní) o celkové ploše 2,69 ha a objemu 53 800 m^3. Celkové množství malých tůní v jádrové zóně činí 37 ks, středně velkých tůní pak 30 ks a celkové množství navržených prohlubní v jádrové zóně činí 52 ks malých a 16 ks velkých. Celkem je navrženo 24 ks velkých, 26 ks středních a 65 ks malých hřbetů na podporu diverzity reliéfu.

Umístění záměru

kraj:	Ústecký
obec:	Most, Horní Jiřetín, Vysoká Pec
katastrální území:	Dřínov u Komořan, Ervěnice, Komořany u Mostu, Albrechtice u Mostu, Jezeří, Čtrnáct Dvorců, Černice u Horního Jiřetína, Horní Jiřetín, Kundratice u Chomutova.

Oznamovatel

Severní energetická a.s., Václava Řezáče 315, 434 01 Most, IČ 286 77 986

Zpracovatel oznámení

EKOLINE - Ing. Iva Vrátná, Skalka 32, 261 01 Příbram, držitelka osvědčení o udělení odborné způsobilosti, resp. autorizace podle § 19 zákona (č.j. 17676/3041/OIP/03) s aktuálním prodloužením platnosti rozhodnutím MŽP (č. j. MZP/2023/710/1944).

V souladu s § 7 zákona bylo provedeno zjišťovací řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda záměr může mít významný vliv na životní prostředí, a zda bude posuzován podle zákona. Příslušným úřadem k provedení zjišťovacího řízení je podle § 22 písm. a) zákona Krajský úřad Ústeckého kraje (dále jen „příslušný úřad").

Na základě informací uvedených v oznámení záměru, písemných vyjádření dotčených územních samosprávných celků, dotčených správních orgánů, dotčené veřejnosti a zjišťovacího řízení provedeného podle zásad uvedených v příloze č. 2 k zákonu dospěl příslušný úřad na základě § 7 odst. 6 zákona k závěru, že záměr

„Ekologická obnova lomu ČSA"

nemá významný vliv na životní prostředí a **nebude** posuzován podle citovaného zákona.

ODŮVODNĚNÍ

Úkony před vydáním rozhodnutí – příslušnému úřadu bylo dne 14. 12. 2023 v souladu s § 6 odst. 1 zákona předloženo oznámení záměru „Ekologická obnova lomu ČSA", které podala za oznamovatele Ing. Iva Vrátná. Příslušný úřad posoudil předložené oznámení a konstatoval, že splňuje náležitosti dle § 6 odst. 5 zákona, umožňující zahájení zjišťovacího řízení dle § 7 zákona. Následně zahájil zjišťovací řízení dopisem ze dne 19. 12. 2023 pod č. j. KUUK/181132/2023 a rozeslal jej spolu s kopií oznámení záměru dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům ke zveřejnění a vyjádření. Zveřejnění informace bylo provedeno v souladu s § 16 zákona na informačním systému CENIA (kód záměru ULK1253), kde byly již od 15. 12. 2023 k dispozici veřejnosti ke stažení veškeré podklady v elektronické formě. V souladu s § 16 byla dne 20. 12. 2023 vyvěšena informace o oznámení na úřední desce Krajského úřadu Ústeckého kraje a ve stejný den také na

úředních deskách Statutárního města Most, obcí Vysoká Pec a Vrskmaň. Na úřední desce města Horní Jiřetín byla informace vyvěšena dne 19.12.2023. Termín pro zaslání vyjádření byl v souladu s § 6 odst. 6 zákona stanoven na 19. 1. 2024. Rozhodnutí je z důvodu vyžádání stanoviska zpracovatele, doplnění níže citovaných podkladových studií a složitosti vypořádání obdržených připomínek vydáno v souladu s § 7 odst. 4 zákona v rámci prodloužené lhůty.

Příslušný úřad v rámci zjišťovacího řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda a v jakém rozsahu záměr může mít významný vliv na životní prostředí a obyvatelstvo, hodnotil záměr na základě předloženého oznámení, veřejně dostupných informací a použití následujících kritérií uvedených v příloze č. 2 k zákonu:

I. Charakteristika záměru

1. Rozsah a podoba záměru jako celku

Hlavním předmětem záměru je ponechat území jádrové zóny spontánním přírodním a geomorfologickým procesům bez technických zásahů do terénu i následné biologické rekultivace. Podstatné informace z hlediska rozsahu, velikosti a podoby záměru byly uvedeny ve stručném technologickém popisu a v údajích o kapacitách (viz výše) a také v kapitole B. I. 6. na str. 22. – 28. oznámení.

2. Kumulace vlivů s vlivy jiných známých záměrů (realizovaných, povolených, připravovaných, uvažovaných)

S ohledem na charakter záměru, uvažovanou technologii a umístění záměru jsou možné kumulativní vlivy předpokládány zejména na úrovni změny rozlohy a zastoupení biotopů rostlin a živočichů. Dále změny ve vizuálním projevu v krajině, v hydrologických, mikroklimatických charakteristikách. V současnosti jsou uvažovány zejména možnosti energetického využití lomu ČSA v podobě fotovoltaických elektráren (dále jen „FVE“) a přečerpávací elektrárny (dále jen „PVE“). Dále je uvažována transformace areálu technického zázemí lomu v podobě projektu Green Mine. Z hlediska umístění a podrobnosti přípravy těchto projektů jsou v oznámení zmíněny pouze informativně. Jejich vlivy v případě upřesnění projektů budou posuzovány samostatně.
Mezi kumulativní vliv z hlediska rozlohy zvláště chráněných území lze považovat uvažované vyhlášení sousedního velkoplošného CHKO Krušné hory. Reálně lze také uvažovat vlivy revitalizace odvodňovacího příkopu E a navazujících zbytkových koryt Albrechtického a Šramnického potoka z pohledu odtokových poměrů. Ostatní záměry na zdrojích v teplárně Komořany a Chomutově, uvedené v informačním systému jsou již lokalizovány mimo dotčené území s potenciálem vlivů na kvalitu ovzduší.

3. Využívání přírodních zdrojů, zejména půdy, vody a biologické rozmanitosti

Realizací záměru nedochází k záboru ploch zemědělské půdy nebo pozemků k plnění funkce lesa. Dle výpisu z katastru nemovitostí jsou pozemky evidovány jako ostatní plocha nebo vodní plocha. Realizací záměru nedojde k ovlivnění kvality zemědělské půdy. Půda by mohla být ovlivněna pouze v důsledku nesprávného provádění rekultivačních a sanačních prací (např. v případě havarijního úniku ropných látek z používané mechanizace nebo nedodržením stanovených postupů apod.).
Záměr předpokládá nároky na zdroje pitné vody a vody pro sociální účely v rozsahu cca 50 pracovníků. Jedná se o cca 1 460 m^3/rok. Zdrojem je vodovod technického zázemí ČSA, případně i jiné externí zdroje mimo území lomu ČSA. Významné nároky technologických vod nejsou očekávány.
Záměr zasahuje do řady biotopů zvláště chráněných druhů živočichů. V rámci lomu ČSA bylo zdokumentováno 101 zvláště chráněných druhů a 315 druhů z červeného seznamu. Některé druhy se mimo takto charakteristická území velkolomů hnědého uhlí nevyskytují nebo zde mají přes 90 % své republikové populace. Záměr je navržen v souladu se zájmy týkajícími se zajištění zachování minimálně stávající úrovně druhové diverzity i reprodukční kapacity obnovujících se ekosystémů.

4. Produkce odpadů

Před ukončením těžby bude skladba odpadů téměř shodná s dosavadní produkcí (viz tabulka na str. 34. – 35. oznámení). S útlumem těžby bude docházet ke změnám ve struktuře a celkovému poklesu produkce odpadů. Při demolici těžební technologie je očekávána vyšší produkcí zejména směsných

kovů, železa nebo kabelů. V souvislosti s přípravou území před vyhlášením NPP však budou objemy a druhová skladba odpadů minimální.
V období provozu se rovněž neočekává produkce významného množství odpadů. Struktura odpadů bude odpovídat úrovni nezbytných sanačních opatření, managementových opatření a odpadů, které vznikají návštěvností území NPP. Je možné předpokládat produkci směsného komunálního odpadu z provozu údržby a sběru na určených místech současně s odděleným sběrem využitelných složek. Realizací terénních úprav a drobných staveb (mobiliáře NPP) mohou vznikat odpady z provozu používané mechanizace a různé odpady vázané na provoz zařízení staveništ. Jedná se zejména o obalové materiály, zbytky stavebních materiálů, suť, zbytky kabelů či komunální odpad.
Odpady, které mohou vznikat po případném ukončení záměru, nebudou pravděpodobně objemově a kvalitativně významné. Bude se jednat především o materiály, které byly použity pro vybudování jednotlivých objektů a zpevněných ploch v souladu s režimem NPP. Tyto odpady budou dále využívány nebo zneškodňovány v souladu s aktuální platnou právní úpravou.

5. Znečišťování životního prostředí a rušivé vlivy

Záměr není významným zdrojem emisí škodlivin do ovzduší. Zdrojem jsou zejména sanační a podpůrné zásahy, kdy budou do ovzduší uvolňovány emise z pomocné mechanizace a nákladních automobilů. Dále bude vlivem provádění těchto prací omezeně vznikat také sekundární prašnost. Záměr není spojen s produkcí emisí zápachu.
Z hlediska potenciálu znečištění se dále jedná o riziko kontaminace půdy, podzemních a povrchových vod při případné havárii související s provozem mechanizace (únik olejů nebo pohonných hmot). Produkce splaškových vod bude odpovídat potřebě vody pro sociální účely, která je 1 460 m^3/rok. Jejich likvidace je předpokládána odvozem na ČOV. Veškeré odpadní vody z mytí technologie a používaných zařízení (možnost vzniku odpadních zaolejovaných vod) budou odseparovány na vodohospodářsky zabezpečených plochách.
V rámci jádrové zóny nebudou ve vztahu k nejbližší obytné zástavbě okolních obcí probíhat akusticky významné činnosti. Z hlediska použití mechanizace bude provádění prací orientováno do denní doby.

6. Rizika závažných nehod nebo katastrof relevantních pro záměr, včetně nehod a katastrof způsobených změnou klimatu, v souladu s vědeckými poznatky

Pravděpodobnost havárie je vzhledem k charakteru záměru při dodržení běžných bezpečnostních opatření nízká. Reálně by mohlo dojít pouze k havárii dopravních a mechanizačních prostředků v podobě úniku provozních kapalin nebo požáru. Technologické činnosti nepředpokládají použití mimořádných postupů ani materiálů, které by vyžadovaly z pohledu rizika havárií zvláštní opatření. Pro stavební stroje a zařízení platí obecné zásady týkající se jejich stavu a údržby.
Ve vztahu k asanačnímu území přichází dále v úvahu také geotechnická rizika (konsolidace povrchu, deformační jevy, skluzy zemin a sesuvy skalních stěn) a hydrogeologická rizika (působení podzemních vod). Nelze také zcela vyloučit možná rizika v případě přívalových povodní, průvalů vod a zvodněných hornin. Také nelze zcela vyloučit lokální výron podzemní vody z podloží nebo vod ze stařin.
Pravděpodobnost samovznícení ponechaných výchozů uhelné sloje pod severozápadními svahy schopného se vyvinout do stavu zahoření je v silně zoxidovaných povrchových vrstvách výchozů minimální. Je však nezbytné, aby byly výchozy ponechány bez dalších terénních úprav.
V případě navrženého záměru se nepředpokládá, že by v budoucnu mohl ovlivnit makroklimatické jevy způsobované sluneční radiací nebo se významně negativně podílel na změnách místního klimatického charakteru.

7. Rizika pro veřejné zdraví (např. v důsledku kontaminace vod, znečištění ovzduší a hlukového zatížení).

Kontaminace zdrojů pitné vody využívané obyvatelstvem a kontaminace půdy chemickými látkami nebo patogenními organismy či jejich toxiny je v případě posuzovaného záměru nepravděpodobná. Příspěvky škodlivin do ovzduší a hluku nebudou natolik významné, aby představovaly zvýšení zdravotního rizika pro obyvatele v okolí posuzované lokality. Celkově nedojde k významnému navýšení zdravotního rizika ze znečištěného ovzduší a hluku.

II. Umístění záměru

1. Stávající a schválené využívání území a priority jeho trvale udržitelného využívání

Dotčené území se nachází v Ústeckém kraji, v katastrálním území obce Vysoká Pec, Horní Jiřetín a Most. Jedná se o rozsáhlé území, které tvoří zbytková jáma lomu ČSA, vnitřní výsypka na západě, výsypka Obránců míru na východě, těžbou dotčené svahy Krušných hor a předpolí lomu směrem na Černice. Malou část tvoří i rostlý terén. V současné době v některých částech lomu stále probíhá těžba hnědého uhlí. S ohledem na povrchový způsob dobývání hnědého uhlí se jedná výhradně o plochy s antropogenně pozměněnými ekosystémy.

Záměr zasahuje převážně do ploch asanačního území nadmístního významu označené ASA3 lom ČSA. Dle platných Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (dále jen „ZUR ÚK") je v území stanoven úkol pro přípravu podmínek pro průběžnou rekultivaci těžbou uvolněných prostor a navazující revitalizace území a pro opatření ochraňující osídlení v předpolí činného lomu, při zohlednění potřeb, specifik a hodnot území. Dle přiložených vyjádření příslušných orgánů územního plánování není záměr přirozené obnovy v rozporu s platnými ZUR ÚK i s územními plány dotčených obcí. Územní plán obce Vysoká Pec stanovuje regulaci výstavby FVE mimo zastavěné území.

2. Relativní zastoupení, dostupnost, kvalita a schopnost regenerace přírodních zdrojů (včetně půdy, vody a biologické rozmanitosti) v oblasti, včetně její podzemní části

Dotčené pozemky nejsou součástí zemědělského půdního fondu ani pozemků určených k plnění funkce lesa. V dotčeném území v důsledku probíhající důlní činnosti převládají antropogenní nevyvinuté výsypkové půdy (zejména těžké a jílovité). Půdotvorný substrát tvoří přemístěné a promísené terciérní sedimenty. Půdotvorný substrát je sterilní a jeho oživování je zdlouhavé s těžko předvídatelným dlouhodobým vývojem. Vznikající půdy jsou také často slabě toxické.

V povodí lomu ČSA se dále nachází menší, většinou bezejmenné nádrže napájené pouze srážkovou vodou a přítokem ze svých dílčích povodí. Veškerý přítok na lomu ČSA je v současnosti sveden a čerpán v průměrném celkovém množství 88 $l.s^{-1}$, z toho je 50 $l.s^{-1}$ povrchový a hypodermický přítok a 38 $l.s^{-1}$ hydrogeologický přítok. Záměr využívá povrchovou a podzemní vodu z povodí lomu ČSA jako zdroj pro zatopení zbytkové jámy.

Současný stav dotčeného území z hlediska biologické rozmanitosti je odvozen od probíhající povrchové těžby hnědého uhlí. V rámci lomu se podle postupu těžby nachází lokality v různých vývojových stadiích, od aktivních těžebních prostor, po plochy ponechané po těžbě přirozené sukcesi až po již rekultivované části, nacházející se zejména na okraji dobývacího prostoru. Podle údajů z oznámení a provedených biologických průzkumů se v zájmovém území vyskytuje 1 454 druhů organismů, z toho 101 druhů zvláště chráněných dle ZOPK a 315 druhů patřících do červených seznamů (podrobně viz kapitola C.2.2. na str. 63. – 68. oznámení).

3. Schopnost přírodního prostředí snášet zátěž se zvláštním zřetelem na:

a) územní systém ekologické stability krajiny – do dotčeného území lomu ČSA zasahují okrajově nadregionální a regionální prvky ÚSES. Na severozápadní hranici je nadregionální biocentrum Jezeří NRBC 71, na východě částečně do území zasahuje regionální biokoridor RBK561 (k založení), na jihu RBK0013 od Kyjické nádrže (k založení) a nepatrně na západě RBK572 (k založení). Na východní části je asanační území lomu ČSA v kontaktu s RBC 1339, které je vymezeno na úrovni územního plánu Most v rozsahu Kopistské výsypky. ÚSES lokální úrovně v katastru obce Vysoká Pec představuje biokoridor, který propojuje jezero Hedvika s jezerem Marcela. Jezero Marcela je také částečně vymezeno i jako biocentrum. Na východní části je asanační území lomu ČSA v kontaktu s lokální úrovní v rámci správního území Statutárního města Most. Jedná se zejména o již vymezené a funkční LBC07 U Komořan a dále navržené k založení LBK05 Ke Kopistské výsypce, LBC06 Mezi průmyslovými areály u Ervěnic a LBK04 K Jiřetínské výsypce. Z Kopistské výsypky pak do zájmového prostoru vybíhá lokální biokoridor LBC 718, který zahrnuje LBC 718 Jižní svahy OM. Jedná se o lesní rekultivační porost na výsypce OM - 1. etapa. Do dotčeného území je uvažováno umístit prvky lokálního ÚSES v podobě 6 vzájemně propojených biokoridorů spojujících podobné biotopy na úrovni půdního substrátu a hydrické řady.

b) zvláště chráněná území, evropsky významné lokality a ptačí oblasti – dotčené území není součástí

velkoplošného ani maloplošného zvláště chráněného území. Na jeho severozápadní hranici se nachází Národní přírodní památka Jezerka se svým ochranným pásmem, které do asanačního území lomu ČSA částečně zasahuje. V kontaktu s lomem ČSA je také sousední Přírodní památka Kopistská výsypka, která je současně vyhlášena Evropsky významnou lokalitou (dále jen „EVL"). Nejblíže dotčenému území se nachází EVL Východní Krušnohoří (CZ 0424127).

c) území přírodních parků – dotčená lokalita se nachází mimo vymezené území přírodních parků. Nejbližším je Přírodní park Bezručovo údolí, jehož hranice se nachází ve vzdálenosti více jak 8 km západním směrem.

d) významné krajinné prvky, mokřady, břehové oblasti a ústí řek, pobřežní zóny a mořské prostředí, horské oblasti a lesy – v dotčeném území (včetně arboreta Jezeří) se nachází významné krajinné prvky definované v § 3 odst. 1 ZOPK (vodní plochy, vodní toky, les, mokřady), registrované významné krajinné prvky dle § 6 ZOPK se v dotčeném území nenachází. Z umístění záměru je také patrné, že nezasahuje významně do mořského prostředí, ústí řek, horských oblastí a lesů.

e) území historického, kulturního nebo archeologického významu – součástí území NPP bude Jezeřské arboretum, které je součástí Národní kulturní památky Jezeří. Další prvky historického, kulturního nebo archeologického významu nebo evidovaná území s archeologickými nálezy se nacházejí mimo území, dotčené záměrem.

f) území hustě zalidněná – záměr vhledem k svému charakteru a umístění nezasahuje do hustě zalidněných oblastí.

g) území, která jsou nebo u kterých se má za to, že jsou zatěžovaná nad míru únosného environmentálního zatížení (včetně starých ekologických zátěží) – z hlediska zátěže území nad míru únosného zatížení nejsou dle aktuálních hodnot pětiletých průměrů za období 2018 – 2022 (zdroj: ČHMÚ) v dotčeném území a jeho okolí překračovány imisní limity průměrné roční koncentrace ani denní či hodinová maxima sledovaných škodlivin. Hlavními zdroji akustické a imisní zátěže v území je stále probíhající těžba hnědého uhlí a automobilová a železniční doprava po Ervěnickém koridoru. Dle Systému evidence kontaminovaných míst (MŽP ČR) není dotčené území součástí evidované staré ekologické zátěže. Nejbližší z nich se nacházejí v lokalitě brownfieldu Komořany.

III. Charakteristika předpokládaných vlivů záměru na obyvatelstvo a životní prostředí

1. Velikost a prostorový rozsah vlivů (např. území a populace, které by mohly být zasaženy)

Z hlediska prostorového rozsahu vlivů jsou možné negativní dopady na životní prostředí spojeny zejména s krátkodobými vlivy (navýšení hlukové a imisní zátěže) při realizaci managementových opatření nebo nezbytných sanačních zásahů. Vliv záměru budou působit zejména v rozsahu území lomu ČSA a nejbližším okolí. Negativní dopady na zdraví obyvatel okolních obcí jsou minimální. Záměr není spojen s významnými emisemi fyzikálních škodlivin (hluk, vibrace, záření) a působení chemických polutantů (imise škodlivin). Realizace a provoz záměru předpokládá ukončení povrchové důlní činnosti a postupnou přirozenou revitalizaci území v rozsahu jádrové zóny na cca 1 230 ha.

Vlivy záměru na ovzduší a klima – dle vývoje imisního pozadí tuhých znečišťujících látek a ostatních sledovaných škodlivin je zřejmé, že v dotčeném území došlo v posledním desetiletí k poklesu imisního zatížení. Současně dojde k dalšímu snížení imisního zatížení v podobě ukončení těžby a zapojení ploch vegetace a vodních prvků. Je zřejmé, že záměr není spojen s významnými příspěvky škodlivin ke stávající imisní situaci. Předpokládají se pouze krátkodobé lokální vlivy při realizaci terénních úprav, sanačních zásahů a managementových opatření. Vliv související dopravy na ovzduší a klima bude zanedbatelný. Záměr dále není spojen s významnou produkcí přímých i nepřímých emisí skleníkových plynů, odlesňováním, zastavěním krajiny způsobujícím nepropustnost povrchů, napřimováním a nevhodnou regulací vodních toků. Záměrem nebudou využívána zařízení, při jejichž provozu by mohlo docházet k úniku skleníkových plynů. Z hlediska dlouhodobých dopadů při obnovení přírodních stanovišť, uplatnění sukcesní vegetace, decentralizovaných mokřadů a vodních ploch, porostů a trvalých travních porostů jsou očekávány zejména pozitivní mikroklimatické vlivy (zejména zadržování vody v krajině). Celkově lze možné negativní vlivy záměru na ovzduší a klima vyloučit.

Vlivy záměru na hlukovou situaci – v dotčeném území se nenachází hlukově chráněné prostory staveb. Ty nejbližší jsou od hranice lomu vzdáleny cca 230 m. Cílem záměru je ponechat území

přirozenému vývoji v maximálním možném rozsahu. Záměrem tak dojde k omezení původně plánovaného provozu rekultivační a sanační mechanizace (nebude probíhat téměř žádná údržba, která by souvisela s biologickou rekultivací v podobě pravidelného použití sekaček, kultivátorů, válců apod.). Postupným útlumem těžební činnosti také dojde k odstranění stávající akustické zátěže území. Při přípravě území jádrové zóny před vyhlášením NPP i v následném provozu v podobě realizace managementových opatření nedojde k významnému navýšení hluku a vibrací v dotčeném území, které by mohlo znamenat překročení platných hygienických limitů (Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., v platném znění). Záměr také není zdrojem radioaktivního ani elektromagnetického záření. Předpokládají se lokální krátkodobé vlivy, spojené s realizací managementových opatření a nezbytných sanačních zásahů. Tyto zásahy nebudou prováděny v noční době. Významné vlivy na hlukovou situaci, fyzikální a biologické charakteristiky lze proto vyloučit.

Vliv na povrchové a podzemní vody – z předloženého oznámení vyplývá, že záměrem dojde k postupnému přirozenému napuštění a ustálení vodní hladiny ve zbytkové jámě lomu. Zdrojem vody zde bude pouze přítok z vlastního povodí. V území dojde k samovolné tvorbě trvalých a periodických jezírek a také realizaci opatření, která budou složit k zadržení vody v krajině (poldry a drobné vodní prvky). Významné úpravy morfologie stávajících povrchových toků nejsou předpokládány. Mimo ukončení čerpání důlních vod nebude záměrem zásadně narušena stávající vodohospodářská funkce přeložek vodních toků. Ukončením čerpání důlních vod dojde v okolí lomu k vzestupu hladin podzemní vody. Tento jev však nastane i v případě nerealizace záměru. Z hlediska jakostních parametrů není záměr zdrojem významného množství splaškových odpadních vod a odpadních vod z údržby mechanizace. Ukončením těžby dojde také k pozitivním vlivům z hlediska zatížení vodního toku Bíliny předčištěnými důlními vodami. Z hlediska jakosti vody v jezeře není možné považovat za znečištění současně překročené limity pro povrchové vody (rozpuštěné látky, sírany, možná hořčík). Jedná se o přirozenou vlastnost povodí budoucího jezera. Dle provedených studií se bude kvalita vody během napouštění postupně zlepšovat. Dle bližších ochranných podmínek NPP je možnost kontaminace povrchových a podzemních vod výrazně omezena na pravděpodobnost nestandardních stavů a havárií. Celkově jsou vlivy na kvalitu a kvantitu povrchových a podzemních vod nevýznamné.

Vliv na půdu – záměrem nedojde k záboru zemědělské půdy a lesních pozemků. Ve vztahu k lesním pozemkům dochází ke změně využití území v ochranném pásmu lesního porostu (50 m). Rozloha zemědělských pozemků, které je nutné dle předpisů navracet do zemědělského půdního fondu (resp. trvale vyjímat), bude předmětem změny souhlasu k odnětí zemědělské půdy pro těžbu nerostných surovin v dobývacím prostoru lomu ČSA. Záměrem nebude docházet k ovlivnění současného kvalitativního stavu půdy, neboť předměty ochrany NPP jsou vázány na stávající chemismus různých typů substrátů a materiálů zbylých po těžbě. V rámci managementových opatření je pro udržení ranného sukcesního stádia uvažována lokální distribuce živinově chudých (např. písčitých) skrývkových substrátů z místních zdrojů. Negativní vliv záměru na půdu lze očekávat pouze v důsledku nestandardních situací (ilegální ukládání odpadů, havarijní úniky ropných látek apod.). Oproti původnímu konceptu SPSaR lze očekávat dlouhodobější působení větrné a vodní eroze. S ohledem na předmět záměru ve vztahu k diverzifikaci prostředí jsou však tyto vlivy žádoucí. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze významný vliv na půdu vyloučit.

Vliv na horninové prostředí a přírodní zdroje – záměr nepředstavuje z pohledu přípravy území a navazujících managementových činností významný zásah do horninového prostředí. Rizikem by mohly být pouze případné havarijní úniky závadných látek z provozní mechanizace. Záměr také přímo neovlivní vymezené prvky ochrany nerostných surovin (dobývací prostory, výhradní ložiska a chráněná ložisková území). Z hlediska výskytu sesuvných území budou i nadále pravděpodobné svahové deformace lokálního charakteru. Aktivní sesuvná území jsou lokalizována zejména v oblasti vnitřní výsypky ČSA, pilíře Souboru kulturních památek Jezeří, Albrechtické výsypky a pilíře Černčice a vnitřní výsypky Obránců míru. Území je v tomto směru dlouhodobě monitorováno a v případě potřeby budou provedeny preventivní lokální sanační úpravy svahů. V případě dlouhodobého zatápění zbytkové jámy bylo provedeno geotechnické posouzení stability svahů. Bylo prokázáno, že prognózované kolísání vodní hladiny nezpůsobuje zásadní změnu stability břehů a je přípustné bez dodatečných úprav břehové linie. Z pohledu navrhovaného řešení využití území v podobě samovolné sukcese jsou rizika dopadů na horninové prostředí minimální. Významné vlivy na horninové prostředí a přírodní zdroje lze proto vyloučit.

Vliv na floru, faunu a ekosystémy – stav flory a fauny je v území lomu ČSA dlouhodobě monitorován. Výsledky biologických průzkumů jsou souhrnně uvedeny ve zprávě, která je součástí přílohy H3 oznámení (Juros s.r.o., kol. autorů, 12/2022). Z pohledu vlivů na floru a faunu je charakterem záměru zachování stávajícího procesu přirozené revitalizace území bez významných technických rekultivačních zásahů. Záměr představuje zejména managementovou ochranu a podporu řídce zarostlých ploch v primárním stádiu sukcese s omezenou pokryvností, dále také starších vývojových stádií s více vyvinutou vegetací i trvale porostlých ploch bylinnou vegetací s lesostepním charakterem. Součástí jsou biotopy vodních ploch a navázaných stálých či střídavých mokřadů. Do jádrové zóny také spadá biotop původního arboreta Jezeří, tvořený přirozenou skladbou lesa na úpatí Krušných hor (mimo území, které spadá pod SPSaR). Z hlediska vlivů na floru je uvažováno zejména odstraňování invazivních druhů rostlin a lokální strhávání drnu (mechanicky, pastvou). Dále bude docházet v souvislosti se stoupáním hladiny při napouštění jezera k zaplavování suchozemských porostů včetně dřevin. Zásahy do přirozeného vývoje živočišných druhů budou minimální. Jedná se o výkon práva myslivosti, výzkum a v pozdějším období také turistiku či vzdělávání. Záměrem nebudou negativně dotčeny ani ovlivněny žádné prvky územního systému ekologické stability regionální a nadregionální úrovně, významné krajinné prvky a zvláště chráněná území. Významný negativní vliv na lokality soustavy NATURA 2000 byl ve stanovisku krajského úřadu vyloučen. Vzhledem k charakteru záměru a jeho rozsahu nejsou identifikovány významné negativní vlivy, které by mohly negativně působit na druhovou diverzitu a ekosystémy v širším kontextu.

Vliv na krajinný ráz – pro detailní vyhodnocení záměru bylo zpracováno Hodnocení vlivu na krajinný ráz (Ing. Markéta Kavková, Ing. Petr Hosnedl 12/2023), které je přílohou H4 oznámení. Hodnocení vychází z metodiky Vorel I., Bukáček R., Matějka P., Culek M., Sklenička P. (2006): Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. Ze závěrů studie vyplývá, že záměr má pozitivní vliv na přírodní hodnoty krajinného rázu, obnovu původních krajinotvorných prvků, navýšení ekologické stability a biodiverzity v území. V případě vlivu záměru na zákonná kritéria nebyl shledán potenciál snížení hodnot krajinného rázu provedením záměru. Ze závěrů provedeného hodnocení vyplývá, že je záměr přirozené obnovy lomu ČSA v aktivní variantě navržen s maximálním ohledem na zákonná kritéria krajinného rázu dle ZOPK a bude mít pozitivní vliv na hodnoty krajinného rázu území.

Vliv na hmotný majetek, kulturní památky a archeologické lokality – záměrem nedochází k vlivům na hmotný majetek, architektonické památky a kulturní památky podléhající zákonu č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Vzhledem k umístění záměru v rámci území proběhlé povrchové těžby se archeologické nálezy nepředpokládají.

2. Povaha vlivů včetně jejich přeshraniční povahy

Záměr má povahu zajištění ochrany a řízené péče pro cenná společenstva bývalých těžebních ploch velkolomu ČSA a udržení příznivého stavu společenstev v různém stadiu sukcese (místy i blokováním sukcesních pochodů). Záměr nepředstavuje významně negativní změnu poměrů v území, nepředstavuje významný negativní zásah do přírodních biotopů, hydrologického režimu a úrovně akustické a imisní situace. Z umístění záměru je zřejmé, že jeho realizace ani následující provoz nebudou mít významný vliv přesahující státní hranice. Lokalita záměru se nachází mimo kontakt se státní hranicí (nejkratší přímá vzdálenost ke státní hranici se SRN je cca 6 km).

3. Intenzita a složitost vlivů

Za nejzávažnější problémy z hlediska všech složek životního prostředí lze považovat časově omezené lokální ovlivnění akustické a imisní situace v případě provádění managementových opatření a nezbytných sanačních zásahů. Tyto vlivy nejsou spojeny s produkcí významných hlukových emisí ani významných emisních toků látek znečišťujících ovzduší. Dále jsou identifikovány zejména vlivy na půdu (lokální distribuce substrátů), vlivy na krajinu (lokální terénní úpravy, poldry), vlivy na odtokové poměry a mikroklimatické podmínky (opatření k zadržování vody v krajině). Z hlediska složitosti vlivů je identifikována zejména problematika svahových nestabilit v severní až západní části lomu ČSA. Stav bude i nadále monitorován a v případě nutnosti provedeny preventivní sanační zásahy.

4. Pravděpodobnost vlivů

Pravděpodobné jsou zejména krátkodobé vlivy managementových opatření a sanačních zásahů. Nepředpokládá se významné ovlivnění stávající imisní a akustické situace v případě jejich provádění. Z hlediska zdravotních rizik hodnocených škodlivin jsou imisní příspěvky hodnoceného záměru zanedbatelné

5. Předpokládaný počátek, doba trvání, frekvence a vratnost vlivů

Předpokládané reálné zahájení realizace záměru je odvozeno od schválení aktualizovaného SPSaR Obvodním báňským úřadem. V případě očekávaného schválení aktualizace SPSaR v 1. pololetí 2024 lze předpokládat, že k ukončení rekultivací v určitých částech lokality ČSA by ze strany těžaře došlo již v průběhu roku 2025, k započetí plnění zbytkové jámy přirozenou formou ke konci roku 2026. Záměr nezpůsobí potenciálně významné nevratné vlivy.

6. Kumulace vlivů s vlivy jiných stávajících nebo povolených záměrů

Kumulativní vlivy mohou potenciálně nastat zejména v oblastech vlivů na půdu (změna na trvalý zábor), floru a faunu, biodiverzitu, krajinu, povrchové a podzemní vody a mikroklima. V rámci provedených hodnocení v oznámení nebyly významné negativní kumulativní vlivy se stávajícími a povolenými záměry identifikovány.

7. Možnost účinného snížení vlivů

Veškerá opatření, která vyplývají z provedeného hodnocení, jsou již do navrhovaného řešení zapracována (viz kapitola B.I.6.1. oznámení). Většina navrhovaných opatření k prevenci, eliminaci a minimalizaci účinků na životní prostředí a veřejné zdraví navazuje na opatření, která jsou již v současné době prováděna. Jedná se zejména o oblasti prevence sesuvů a erozních jevů. Prevence nebo vyloučení nepříznivých vlivů vyplývá zejména z dodržování platných zákonů, norem, bezpečnostních předpisů a bližších ochranných podmínek NPP.

Jako podklady pro vydání rozhodnutí příslušný úřad využil oznámení záměru s náležitostmi přílohy č. 3 (Ing. Iva Vrátná, prosinec 2023) včetně příloh – vyjádření příslušných úřadů územního plánování (Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu č.j. KUUK/123366/2023 ze dne 22.9.2023, Magistrát města Most, odbor rozvoje a dotací č.j. MmM/123637/2023/ORaD/SS ze dne 2.8.2023, Magistrát města Chomutov, odbor rozvoje a investic č.j. MCH/141586/2023/ÚÚP/Gu ze dne 14.11.2023, Městský úřad Litvínov, odbor investic a regionálního rozvoje č.j. MELT/8835/2023), stanovisko dotčeného orgánu ochrany přírody (Krajský úřad Ústeckého kraje - č. j. KUUK/124942/2023 ze dne 24. 8. 2023, Zpráva z biologického průzkumu vybraných lokalit lomu ČSA – prezentace terénních výsledků za rok 2022 (Juros s.r.o., kol. autorů, 12/2022), Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz podle § 12 ZOPK (Ing. Markéta Kavková, Ing. Petr Hosnedl, 2023), situační výkresy přílohy H5 oznámení a Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území - NPP Lom Československé armády (AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 9/2023).

V souladu s § 7 odst. 1 písm. d) zákona byly využity jako podklad pro vydání rozhodnutí citované studie - Detailní řešení způsobu napouštění zbytkové jámy lomu ČSA (Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., ProGeo s.r.o., Výzkumný ústav hnědého uhlí a.s., 5/2022), Čištění důlních vod a napuštění zbytkových jam, část I – Zhodnocení dlouhodobého vývoje kvality vody ve zbytkových jezerech SHP"(R-PRINCIP Most, s.r.o., ENKI o.p.s, 4/2019), Hydrogeologické poměry zbytkové jámy ČSA pro účel zatápění na kótu 180 m n. m. (VÚHU a.s., 12/2019).

Dále byla v závěru zjišťovacího řízení zohledněna došlá vyjádření dotčených orgánů státní správy (Krajský úřad Ústeckého kraje, Magistrát města Most, Krajská hygienická stanice, Městský úřad Litvínov, Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého), dotčených samosprávných orgánů (Ústecký kraj, Horní Jiřetín, Vysoká Pec) a vyjádření dotčené veřejnosti (Greenpeace Česká republika, z. s., Krajina budoucnosti, z. s.). Dále je uvedeno stručné shrnutí obdržených vyjádření a připomínek ke zveřejněnému oznámení:

Rada Ústeckého kraje se k předloženému oznámení vyjádřila na svém zasedání dne 10. 1. 2024 Usnesením Rady Ústeckého kraje č. 017/87R/2024. Rada Ústeckého kraje nepožaduje další posouzení záměru podle zákona.

Město Horní Jiřetín ve svém vyjádření ze dne 19. 1. 2024 pod č. j. VB11/2024 považuje s ohledem na rozsah „záměru" a na některé jeho části, s jejichž případnou přípravou a případnou realizací lze očekávat řadu kontroverzí, za potřebné záměr posuzovat podle zákona. Za otázky, které budou vyžadovat zcela zvláštní pozornost, považuje záměr přečerpávací elektrárny v rámci Projektu Green Mine z důvodů ekologických a z důvodu dopadů na krajinný ráz.

Dále Zámecké Arboretum Jezeří. Dle mapky (Energotis, s.r.o. 2020 a 2022) na str. 14 Oznámení by měl navržený objekt SO 18 – „venkovní vedení 400kV jednoduché" procházet prakticky prostředkem arboreta, a to v celé délce této cenné lokality v ose JZ-SV. Z hlediska ekologického a krajinářského je takové řešení nepřijatelné, arboretum by bylo realizací uvedeného objektu v navržené trase zcela znehodnoceno a bez nadsázky lze říci zničeno. Navržené řešení je zcela nepochopitelné, oznamovatel zřejmě vůbec nebere v potaz hodnotu území, ale ani jeho současnou ochranu, jde o Národní kulturní památku. Město Horní Jiřetín požaduje vymístit SO 18 zcela mimo území Arboreta Jezeří.

Obnova území po těžbě v lokalitě ČSA má mimo jiné za cíl navrátit do této krajiny člověka. Projekty, které by mohly tuto funkci podporovat, lze smysluplně a nekontroverzně umístit a realizovat pouze na plochách zaniklé zástavby bývalé obce Albrechtice (zejména pozemky p.č. 643/1 a 240/96, oba v k.ú. Albrechtice, obec Horní Jiřetín). Tyto plochy by proto neměly být zahrnuty do území budoucího chráněného území – přírodní památky.

Stanovisko příslušného úřadu: záměrem popsaným v oznámení je změna plánovaného využití území v části lomu ČSA v rozsahu jádrové zóny a také změna způsobu napouštění zbytkové jámy lomu ČSA. Zámecké Arboretum Jezeří je navrženo jako součást vyhlašovaného zvláště chráněného území NPP. Ve vztahu k možnosti realizace stavebních záměrů, se jedná o další ochranný statut tohoto území. Údaje o kapacitách a umístění PVE jsou citovány z technicko - ekonomické studie, která řeší potenciál pro výstavbu nových přečerpávacích vodních elektráren v lokalitách současných a bývalých povrchových hnědouhelných lomů, nikoliv konkrétní projekt umístění a provozu PVE. Druhá část kapitoly B.I.4 uvádí pouze kompletní výčet uvažovaných záměrů z hlediska možných kumulativních vlivů. Ve vztahu k dosavadní projektové připravenosti a umístění PVE mají tyto údaje pouze informativní povahu. Na obdobné úrovni projektové připravenosti jsou také záměry revitalizace Green Mine. Zde však již probíhá pro některé dílčí plochy proces strategického posuzování vlivů na životní prostředí (změna č. 3 územního plánu Most). Rámcově je však hodnocení možných kumulativních vlivů na krajinný ráz na základě dostupných údajů provedeno v Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz v kapitole 5.3.1 na str. 43. – 46. (příloha H4 oznámení). Konkrétní projekty budou následně hodnoceny samostatně.
Z hlediska nezahrnutí výše uvedených pozemků v k. ú. Albrechtice do území NPP je možné podat v souladu s § 40 odst. 4 ZOPK námitku při projednávání záměrů na vyhlášení zvláště chráněných území. Z obsahu vyjádření města Horní Jiřetín nevyplývají jiné důvody nebo požadavky na podrobnější hodnocení záměru v dokumentaci EIA. Příslušný úřad proto s přihlédnutím k povaze záměru, jeho umístění a také k údajům, které jsou uvedeny v oznámení nepovažuje za nezbytné záměr dále posuzovat podle zákona.

Obec Vysoká Pec se k předloženému oznámení vyjádřila dopisem ze dne 15. 1. 2024 pod č. j. 0001153/23/OUVP. Obec požaduje zahrnout do posouzení záměru dopravní napojení záměru po bývalé silnici I/13 umístěné na pozemcích p. č. 867/5; 867/6, k. ú. Vysoká Pec, 543/1; 543/7; 543/8; 543/9; 543/10, k. ú. Podhůří u Vysoké Pece a 1243/1; 1243/4, k. ú. Kundratice u Chomutova, vedené od obce Vysoká Pec směrem k jádrové ploše. Silnice byla a je využívána k dopravní obslužnosti severozápadních svahů lomu ČSA. Ze záměru je zřejmé, že v budoucnu bude lokalita turisticky přístupná. S tímto konstatováním souhlasíme, protože již nyní je v této části umístěna „vyhlídka" na lom ČSA. Zároveň tato komunikace slouží jako jediná spojnice mezi Vysokou Pecí, vodní nádrží Jezeří, severozápadními svahy lomu ČSA, a dále navazující turistickou trasou se zámkem Jezeří. Vzhledem ke skutečnosti, která je uvedená v části D, bodu D.1.1. odstavce „Faktoru pohody", že se lokalita stane turisticky atraktivní lokalitou, je tudíž předpoklad enormního nárůstu dopravy po této komunikaci k záměru, resp. k jádrové ploše.
Obec dále požaduje posoudit rozrušování ploch ve vztahu k emisím hluku, prachu a teploty. Záměr uvádí, že „Pro podporu prvotních sukcesních stádií budou v plochách třetího a někdy i čtvrtého sukcesního stádia rozrušeny plochy s třtinou křovištní o celkové výměře 58,27 ha. Rozrušení povrchu

bude prováděno hrnutím buldozerem a skrytá hmota bude uložena na hromady v místě“. Pokud by tato činnost byla pouze jednorázová, a to při zahájení procesu sukcese, nikoliv opakující se, je tento náš požadavek bezpředmětný. Pokud by však k této činnosti docházelo v těchto stádiích opakovaně, byť nepravidelně, což není nikde v dokumentu rozporováno, domníváme se, že tato činnost je v přímém rozporu s přirozenou obnovou těchto ploch. V tomto případě by docházelo k umělému udržování ploch v raném stádiu sukcese, tudíž vytváření ploch bez vegetace typu pouště. Při činnosti rozdružování by došlo k zvýšenému stavu emisí hluku a prachu. Na takto „udržovaných“ plochách by zřejmě docházelo k zvýšenému stavu emisí prachu a k zvýšené teplotě vůči svému okolí. V záměru je uvedeno, že k eliminaci těchto negativních dopadů, má právě dojít při dosažení vyšších stádií sukcese.

Stanovisko příslušného úřadu: uvažované dopravní napojení území budoucí NPP je uvedeno v kapitole B.II.5 oznámení (Komořany, Ervěnice). Jiné nové alternativní trasy nejsou v této fázi navrhovány. Výše uvedená obslužná komunikace vede přes jádrové území s plochami aktivních sesuvů a pro dopravní obslužnost tak není v současnosti navrhována. Současné dopravní intenzity na této komunikaci tak nebudou záměrem ovlivněny. Dle oznámení není známa varianta trasy ani konkrétní technické parametry dopravního propojení obcí Vysoká Pec a Horní Jiřetín. Dle vyjádření oznamovatele bude obnovení dopravního propojení dále diskutováno a samostatně posouzeno mimo jiné na základě budoucího vývoje území.
Dle oznámení je cílem záměru zachování ploch s různou vegetační pokryvností bez invazních rostlinných druhů na převážné části území jádrové zóny. Managementové činnosti proto budou nejintenzivnější zejména v počáteční přípravné fázi území, kdy bude nutné eliminovat rozsáhlé plochy třtiny křovištní, která by mohla narušovat postupný vývoj bioty na těžbou narušených plochách. V rámci navazujícího managementu jádrové zóny bude postupováno na základě dalšího vývoje v území. Jejich frekvenci a rozsah tedy nelze předem stanovit a vyhodnotit. Lze však předpokládat, že zásahy budou lokální bez potenciálu významných emisí prachu a hlučnosti. Dle současného trendu vývoje znečištění ovzduší dochází v dotčeném území k poklesu imisních koncentrací tuhých znečišťujících látek (PM_{10} a $PM_{2,5}$). Tento trend je dle znázorněn v grafu na str. 44 oznámení. Záměrem dojde k postupnému navýšení zastoupení vodních ploch a ploch vegetace, resp. ke snížení ploch potenciální resuspenze tuhých znečišťujících látek. Z obsahu vyjádření nevyplývají další připomínky nebo požadavky na podrobnější hodnocení záměru v dokumentaci EIA. Příslušný úřad proto s ohledem na výše uvedené nepovažuje za nezbytné záměr dále posuzovat podle zákona.

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství vydal k předloženému oznámení vyjádření ze dne 16. 1. 2024 pod č. j. KUUK/182513/2023, spis. zn. KUUK/179474/2023/6. Z hlediska působností odboru na úseku ochrany životního prostředí nejsou k oznámení připomínky. Další posuzování záměru není požadováno.

Městský úřad Litvínov, odbor životního prostředí ve svém vyjádření ze dne 18. 1. 2024 pod zn. OŽP/9734/2023/KUE/208.3, č.j. MELT/5475/2024/OŽP/KUE/208.3/3 sděluje, že hlediska úřadu obce s rozšířenou působností v oblasti ochrany životního prostředí podle zvláštních právních předpisů na úseku ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu, státní správy lesů, vodního hospodářství, ochrany ovzduší a odpadového hospodářství, nemá k předloženému záměru „Ekologická obnova lomu ČSA“ žádné připomínky a nepožaduje posouzení záměru podle zákona.

Krajská hygienická stanice, územní pracoviště Most ve svém vyjádření ze dne 17. 1. 2024 pod č. j. KHSUL 57442/2023, spis. zn. S-KHSUL 57442/2023 konstatuje, že k oznámení záměru „Ekologická obnova lomu ČSA“ nemá připomínky.

Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého (dále jen „OBÚ“) ve svém vyjádření ze dne 4. 1. 2024 pod č.j. SBS 00546/2024/OBÚ-04 sděluje, že je orgánem státní báňské správy, který zabezpečuje ochranu ložisek výhradních nerostů v horninovém prostředí, stanovuje dobývací prostory pro těžbu ložisek výhradních nerostů a povoluje hornickou činnost v těchto dobývacích prostorech, ale není orgánem ochrany přírody a krajiny, který schvaluje „plány sanací a rekultivací“ krajiny dotčené hornickou činností, jak mylně několikrát uvádí v předloženém textu záměru jeho zpracovatel. V případě vedení správního řízení OBÚ ve věci povolení hornické činnosti, je schválený plán sanace a rekultivace nedílnou součástí dokumentace plánu otvírky, přípravy a

dobývání dané lokality. Dále rekapituluje charakter záměru a sděluje, že k uvedenému způsobu řešení nemá zásadních připomínek, protože ke stanovení způsobu rekultivace nemá působnost.
OBÚ však upozorňuje, že nadále jsou v této zájmové oblasti záměru evidovány dobývací prostory, chráněná ložisková území výhradních ložisek, zejména hnědého uhlí a jílů, a vlivem těžební činnosti je území zasaženo svahovou nestabilitou (v případě ponechání území bez rekultivace dnes povoleným způsobem pravděpodobně dlouhodobou), doporučuje v rámci dalšího stupně posuzování záměru, aby uvedené upozornění OBÚ na negativní vlivy nebylo opomenuto v rámci realizace předmětného záměru.

OBÚ závěrem sděluje, že nemá k tomuto stupni přípravy a náležitostí předmětného záměru dalších připomínek.

Magistrát města Most, odbor životního prostředí a mimořádných událostí. oddělení životního prostředí ve svém vyjádření ze dne 19. 12. 2023 pod zn. MmM/179601/2023/OŽPaMU/JB nemá k oznámení připomínky a nepožaduje posouzení dle zákona.

Greenpeace Česká republika, z. s., ve svém vyjádření ze dne 19.1.2024 uvádí, že dokumentace obsahuje i informace, že je v plánu stavět solární a přečerpávací elektrárny, zároveň ale má podle textu dojít k posuzování těchto elektráren zvlášť později. Stavba přečerpávací elektrárny tak, jak je v dokumentaci představena, rozhodně zasahuje do lokality vzácných bučin, které jsou součástí EVL Východní Krušnohoří. Nedá se tedy vyloučit významný vliv stavby přečerpávací elektrárny (PVE) na soustavu Natura 2000. A z tohoto důvodu požadujeme posouzení tohoto záměru tzv. naturovým posouzením, tedy posouzení podle § 45i č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Záměr PVE bude mít dále dle informací v současné dokumentaci vliv na nejcennější lokality bučin Krušných hor, NPR Jezerka a bezzásahovou zónu smluvní ochrany dle smlouvy č. 21/SML2375/VSO/ZPZ. Proto je požadováno, aby v závěrečném stanovisku bylo explicitně uvedeno, že posouzení vlivů záměru nijak nezahrnuje PVE, která bude vyžadovat samostatné posouzení. Dále požadujeme, aby bylo provedeno kompletní posouzení EIA, tzv. velká EIA.

Stanovisko příslušného úřadu: záměr je zařazen do bodu 93 přílohy č. 1 zákona v II. kategorii. Řeší výhradně změnu využití území z důvodu ochrany přírody. Plánované energetické využití asanačního území není předmětem tohoto zjišťovacího řízení. Tyto záměry budou projednány samostatně na základě studií proveditelnosti, podrobnějších dat, konkrétního umístění a parametrů zvolené technologie. Tato informace je patrná z textu na str. 22 oznámení a z obsahu stanoviska dle § 45i ZOPK (příloha H1 oznámení,) v jehož zadání není PVE ani FVE obsaženy. V kapitole B.I.4. jsou v souladu s požadovaným obsahem uvedeny všechny doposud známé a reálně proveditelné záměry, které by mohly mít s uvedeným záměrem kumulativní vlivy. Umístění PVE je citováno z technicko - ekonomické studie, která řeší potenciál pro výstavbu nových přečerpávacích vodních elektráren v lokalitách současných a bývalých povrchových hnědouhelných lomů. V současnosti není znám konkrétní projekt ani budoucí možný provozovatel PVE. Z obsahu vyjádření nevyplývá další důvod nebo požadavek na podrobnější hodnocení záměru v dokumentaci EIA. Příslušný úřad proto nepovažuje za nezbytné záměr dále posuzovat podle zákona.

Krajina budoucnosti, z. s. (dále jen „spolek") ve svém vyjádření ze dne 16.1.2024 úvodem sděluje svůj nesouhlas s realizací záměru a požaduje záměr zamítnout a dále neposuzovat. Spolek má obavy z omezeného využití území k rekreaci a k jakémukoli hospodářskému využití. Dále se obává nestability břehů a kontaminace vody v budoucím jezeře. Spolek dále v části A. svého vyjádření shrnuje legislativní námitky (rozpor se zákonem č. 44/1988 Sb., s cíli pro ASA uvedenými v ZUR Ústeckého kraje, rozpor s územním plánem obce Vysoká Pec a rozpor se zákonem č. 2/1993 Sb.). V části B. vyjádření jsou uvedeny technické, ekologické a sociální námitky. Je upozorněno na neaktuálnost záměru (doloženo fotodokumentací skluzu severních svahů z 26.12.2023), na kyselost a obsah těžkých kovů ve spodních vodách, které budou využity k zatápění zbytkové jámy (oznámení uvádí kvalitu vody vypouštěnou z úpravny důlních vod, nikoliv kvalitu vody v jezeře na dně lomu ČSA). Spolek dále nesouhlasí s částečným překrytím uhelné sloje a dna lomu, včetně odmítnutí využití báňské technologie. Dle spolku je hlavním problémem upuštění od plánované hydrologické rekultivace, která je v rozporu s Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. Území má být v souladu s platným SPSaR 2016 využito jako zásobárna vody pro období sucha a jako retenční nádrž vyrovnávající lokání povodně v povodí řeky Bílina a Ohře. Spolek dále konstatuje, že je ve veřejném

zájmu provést kvalitní sanaci dna lomu a uhelné sloje, provést stabilizaci bočních svahů, vystavět opevněnou břehovou linii a jezero převedením všech dostupných vod z povodí v co možná v nejkratším čase napustit.
Spolek dále shrnuje připomínky a výhrady k závěrům biologického průzkumu, resp. k jednotlivým lokalitám. Území jádrové zóny (střed lomu) nebylo hodnoceno, neboť je natolik zdevastované, že je zde minimální výskyt rostlin a živočichů. Dle spolku ze závěrů biologických průzkumů také vyplývá, že nejcennější lokality z hlediska biodiverzity se nacházejí na plochách s ukončenou převážně lesnickou rekultivací (je uveden příklad EVL a PP Kopistská výsypka). Dle názoru spolku jsou kritéria environmentálních hodnot a potenciálů spojená s velkoplošným uplatněním přirozené sukcese extrémně nadhodnocena a neodpovídají reálnému vývoji v jednotlivých uvažovaných scénářích. V další části jsou uvedeny výhrady k hodnocení aktivní a nulové varianty. Závěrem spolek konstatuje, že původní SPSaR je jednoznačně lepším řešením než navrhovaná aktivní varianta. Na základě všech předložených námitek spolek žádá Krajský úřad Ústeckého kraje, aby předkládaný dokument Ekologická obnova lomu ČSA, zamítnul a dále neposuzoval. K vyjádření byla připojena podporující podpisová listina s náležitostmi dle § 9e zákona, úplný výpis ze spolkového rejstříku a „Fotodokumentace skluz Severní svahy ČSA 12/2023."

Stanovisko příslušného úřadu: z obsahu vyjádření spolku nevyplývají požadavky na další hodnocení záměru podle zákona. Vyjádření obsahuje důvody pro zamítnutí záměru a ukončení posuzování. K uvedeným důvodům proto sdělujeme následující:

I. Část A

Příslušný úřad po prostudování oznámení a souvisejících podkladů neshledal rozpor záměru s platnými právními předpisy. Pokud jde obecně o vztah záměru ke koncepčním materiálům a koncepcím na úrovni územního plánování, je zde objektivní posouzení předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví a nikoliv vydání rozhodnutí o povolení záměru. Rozhodnutí o povolení záměru je vydáváno až na základě navazujících řízení k povolení záměru, v rámci kterých je kromě jiných hledisek posuzován i soulad s příslušnými koncepčními materiály. Z věcného hlediska posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví totiž nemůže samotný soulad či nesoulad záměru s koncepčními dokumenty ovlivnit velikost a významnost vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví, které se v rámci posuzování podle zákona vyhodnocují.

II. Část B

<u>Neaktuálnost záměru</u>

Navržený záměr respektuje usnesení vlády ČR č. 479/2023 ze dne 28. června 2023, které vzalo na vědomí návrh komplexního a efektivního využívání území lomu ČSA po ukončení těžby a odsouhlasilo způsob sanačních a rekultivačních prací, včetně souvisejících opatření v lokalitě lomu ČSA (tzv. balanční scénář). Území lomu je v souladu s tímto usnesením rozděleno na tzv. jádrovou zónu, což je území s předpokladem vyhlášení zvláště chráněného území kategorie NPP pod gescí AOPK, a ostatní rekultivované plochy pod gescí DIAMO, s. p., kde je prověřováno budoucí možné využití ploch pro umístění obnovitelných zdrojů energie.
V oznámení je uvedeno, že v asanačním území lomu ČSA se lokality s aktivními sesuvy vyskytují. Není proto neobvyklé, že zde k těmto událostem dochází nebo může dojít. Tato skutečnost nemůže z pohledu aktuálnosti stavu území posuzované využití ovlivnit. Dle vyjádření oznamovatele bylo z celkové rozlohy asanačního území 2 840 ha místními sesuvy zasaženo území o rozloze cca 20 ha. Území bude v souladu s účelem budoucího užití sanováno a rekultivováno.

<u>Přirozené samovolné zatápění, kvalita vody</u>

Navržené překrytí a těsnění dna lomu bylo prověřeno (viz níže citované studie). Z oznámení je zřejmé, že současný stav jakosti povrchových vod je přirozenou vlastností povodí budoucího jezera. Dle provedených studií je předpokládáno, že se bude kvalita vody během napouštění postupně zlepšovat (viz kap. D.I.4 na str. 74. – 77. oznámení).

<u>Technické a technologické řešení záměru</u>

Jednou z uvedených změn navrhované aktualizace SPSaR je omezení překryvu dna vyplývající ze studie hydrogeologických poměrů zbytkové jámy, upuštění od překryvu zbytků uhelné sloje pod

severozápadními svahy na základě zpracovaných studií a upuštění od konečné etapy Sanace severozápadních svahů 2. část – východ na základě požadavků AOPK na udržení stávajícího stavu s cennými ekosystémy (viz str. 22 oznámení). Námitkou spolku je obava o vyvolání průsaků spodních vod. Spolek proto požaduje provedení masivního utěsnění dna lomu a stabilizaci bočních svahů lomu tak, aby území bylo předáno k rekultivaci dle § 31 zákona č. 44/1988, ve stabilním a bezpečném stavu.
Dle sdělení oznamovatele vychází změna v přístupu k celoplošnému těsnění dna lomu ze studií:

- *Čištění důlních vod a napuštění zbytkových jam, část I – Zhodnocení dlouhodobého vývoje kvality vody ve zbytkových jezerech SHP", (R-PRINCIP Most, s.r.o., ENKI o.p.s – duben2019);*
- *Hydrogeologické poměry zbytkové jámy ČSA pro účel zatápění na kótu 180 m n. m. (VÚHU a.s. – prosinec 2019).*

Ze závěrů těchto studií je zřejmé, že „není nutné překrytí dna ve velkých hloubkách z důvodu, že výsledné jezero bude meromiktní a nebude u něj docházet k mísení vod". Bylo doporučeno překrytí vyuhleného dna v místech obnaženého vulkanického tělesa z důvodu nežádoucí oxidace přítomných minerálů, jejichž důsledkem by byly vysoké koncentrace rozpuštěných látek, síranů, železa, manganu, arsenu a kadmia a nízké pH. Toto doporučení je v posuzovaném záměru respektováno a celá plocha vulkanitu bude převrstvena jílovci o mocnosti vrstvy 2 m. Předpokládaný objem zemin je 1,35 mil. m^3.
Spolek dále namítá, že částečný překryv sloje pomocí kolové technologie v celkovém objemu cca 6 mil. m^3 není technicky možné zvládnout během krátkého časového úseku a požaduje použít báňskou technologii a provést řádnou sanaci dna lomu pro napuštění jezera na plánovanou kótu 180 m n. m. Dle oznámení je uveden celkový objem sanačních zemin pro sanační práce počínaje rokem 2023. Polovina z celkového objemu sanačních zemin (3,25 mil. m^3) bude v rámci sanačních prací převezena a použita k sanaci ponechané uhelné sloje v závěrných svazích lomu a na překrytí tělesa vulkanitu do konce roku 2026, tj. do předpokládaného ukončení těžby lomu. Druhá polovina (3,25 mil. m^3) bude použita na sanaci v letech 2027–28 jednak v prostoru, který bude uvolněn s úplným ukončením těžby uhlí (cca 1,5 mil. m^3) a dále se bude pokračovat na rozpracovaných sanačních pracích. Dle sdělení oznamovatele budou sanační práce probíhat až na 6 místech současně a vhodné skrývkové hmoty se budou odebírat ze 4 různých míst, což nasazení báňské technologie neumožňuje. Návoz, resp. sanační práce tak budou trvat 6 let včetně již započítaného roku 2023, kdy bylo převezeno 623 tis. m^3. Záměr předpokládá ukončení sanačních prací do konce roku 2028. Z výše uvedeného je zřejmé, že nasazení báňské technologie je nevhodné. Technologie by šla nasadit až po ukončení těžby uhlí a jednotlivé sanační stavby by se musely realizovat postupně, vždy po ukončení jedné sanační stavby by se musely rozebrat a převézt pasové dopravníky a následně znovu vystavět, což by představovalo přerušení prací v řádech měsíců. V časovém horizontu by tak sanace trvala déle v porovnání s uvažovanou kolovou technologií, která umožňuje nesrovnatelně větší variabilitu jejího nasazení.

<u>Hydrologická rekultivace</u>

Vodohospodářské řešení zbytkové jámy je zpracováno plně v souladu s vládou odsouhlaseným balančním scénářem (usnesení vlády ČR č. 479/2023 ze dne 28. června 2023). Ten vychází z doporučení odborné vodohospodářské studie Detailní řešení způsobu napouštění zbytkové jámy lomu ČSA (Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., ProGeo s.r.o., Výzkumný ústav hnědého uhlí a.s., 5/2022), která pracovala s nejnovějšími poznatky o hydrogeologických, hydrologických a klimatických podmínkách řešeného území. Předchozí aktualizace SPSaR z roku 2016 připouštěla možnost urychlení zatápění zbytkové jámy prostřednictvím řízeného odběru povrchových vod z vodotečí v okolí zbytkové jámy a v nákladové části vyčíslila i náklady potřebné na vybudování objektů pro řízené zatápění, jakožto i na ochranu břehové linie a stabilizaci vodní hladiny na konkrétní kótě s předem definovaným přípustným rozkyvem. Takové řešení vycházelo z konceptu řízeného zatápění, který byl uplatněn na zbytkové jámě lomu Most-Ležáky, kde bylo vybudováno jezero Most. Následný provoz jezera Most po jeho napuštění v roce 2014 však odhalil problémy s udržováním stabilizované vodní hladiny, kdy je do jezera nutné každoročně doplňovat určitý objem vody, aby nedošlo k nežádoucímu trvalému poklesu vodní hladiny pod úroveň protiabrazivních opatření vybudovaných po celé délce břehové linie. Problémy s provozem jezera Most vedly, ze strany státu, který jezero provozuje, k zahájení podrobného a komplexního prověřování optimálního

vodohospodářského řešení dokončených a plánovaných hydrických rekultivací zbytkových jam po ukončení těžby hnědého uhlí v Ústeckém kraji. Konečným výstupem byla multikriteriální analýza, která doporučila balanční scénář řešení (viz kapitola B.I.5 na str. 17. – 20. oznámení). Z něj aktualizace SPSaR vychází, a proto zapracovává aktuálně nejnovější a nejpřesnější vodohospodářskou studii věnovanou lokalitě lomu ČSA (Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., ProGeo s.r.o., Výzkumný ústav hnědého uhlí a.s., 5/2022). Po odborné stránce se doporučuje zatápět zbytkovou jámu lomu ČSA samovolně, pouze vodami z vlastního povodí zbytkové jámy. Koncept řízeného zatápění, který by obnášel odběr vody z externích zdrojů a stabilizaci vodní hladiny na předem stanovené kótě, se nedoporučuje. Případné urychlení zatápění z okolních vodotečí, byť by mohlo být jen dočasné, je prakticky vyloučeno s ohledem na velice nízký disponibilní odběr z těchto vodních toků, který by podle správce toku navíc významně zhoršil kvalitu vody v řece Bílině, která je hlavním recipientem průmyslových i komunálních čistíren odpadních vod. Koncept vodohospodářského řešení zbytkové jámy lomu ČSA založený na samovolném zatápění s přirozeným a neustáleným kolísáním vodní hladiny byl odsouhlasen vládou ČR.
Navrhovaná koncepce vodohospodářského řešení reflektuje nejnovější poznatky o současném stavu a předpokládaném vývoji klimatu v řešeném území. To samo o sobě je klíčovou podmínkou toho, aby navrhovaná hydrická rekultivace zbytkové jámy lomu ČSA byla dlouhodobě udržitelná. V neposlední řadě je možné konstatovat, že navrhované vodohospodářské řešení je plně v souladu s původním řešením z roku 1998, které počítalo se samovolným a dlouhodobým zatápěním zbytkové jámy. Urychlení zatápění prostřednictvím okolních vodotečí bylo v původním řešení připuštěno pouze za podmínky získání souhlasu správce povodí se zaústěním krušnohorských potoků do budoucí zbytkové jámy, což bylo ze strany správce povodí jasně deklarováno jako nežádoucí v případě izolovaného jezera nenapojeného na vodohospodářskou soustavu.

<u>Biologická rozmanitost a ekosystémy</u>

Dle vyjádření zpracovatele jsou výsledky průzkumů na jednotlivé skupiny živočichů a rostlin jednoznačně promítnuty do přiložené zprávy (příloha H3 oznámení). V prvním roce byla rekognoskace prováděna plošně v rámci celé plochy lomu ČSA. Výsledkem byla determinace nejcennějších lokalit (č. 1. – 11.), kterým se pak věnoval v roce 2023 specifický průzkum s cílem zachycení a podchycení maximální diverzity a především identifikace ochranářsky a legislativně nejcennějších druhů. Do těchto lokalit byla zařazena také plocha arboreta, které je navrženo jako součást NPP, byť není součástí plochy lomu ČSA. Přehledy a součty jsou prezentovány ve zprávě z průzkumů.
Nejcennější jsou lokality s existencí celé řady ekotonových nabídek, kde se vyskytuje více druhů, než v biotopu cílového stanoviště (les, louka). Právě stepní společenstva a společenstva otevřených ploch, v kombinaci s mokřadními typy stanovišť různých typů, jsou v lomu ČSA nejcennější a nabízejí podmínky k výskytu vzácných až raritních druhů, které preferují biotopy ranného sukcesního stádia. Stepní druhy a druhy otevřených ploch bez zapojené bylinné a keřové vegetace se nikde jinde v rámci celé České republiky nenacházejí na tak velkých plochách a v takové početnosti a kombinaci. Lesnická rekultivace nebo vyšší antropogenní tlak ve formě rekreace velmi naruší biodiverzitu v této oblasti.

<u>Porovnání variant řešení</u>

K hodnocení variantních řešení je v oznámení stanovena a popsána metodika. Odůvodnění jednotlivých hodnot vychází z obsahu a závěrů předchozích kapitol oznámení (zejm. z kapitoly B. a C. oznámení).

Na základě obsahu vyjádření spolku a výše uvedeného příslušný úřad neshledal relevantní důvody pro další posouzení záměru podle zákona, nebo relevantní důvody pro ukončení posuzování podle § 23 odst. 2 zákona.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou podat do 15 dnů ode dne jeho doručení oznamovatel, dotčené územní samosprávné celky a dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 zákona odvolání k Ministerstvu životního prostředí a to podáním učiněným u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem. Prvním dnem lhůty

je následující den po dni doručení. Dnem doručení je patnáctý den po dni vyvěšení tohoto rozhodnutí na úřední desce Ústeckého kraje. Splnění podmínek podle § 3 písm. i) bodu 2 zákona doloží dotčená veřejnost v odvolání. Odvolání se podává v počtu 3 stejnopisů. Nepodá-li odvolatel potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je na jeho náklady Krajský úřad Ústeckého kraje.
Podané odvolání má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Ing. Irena Jeřábková
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství

Rozdělovník

Oznamovatel:

1) Severní energetická a.s., Václava Řezáče 315, 434 01 Most

Dotčené územní samosprávné celky – ke zveřejnění na úředních deskách:

2) Ústecký kraj, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
3) Statutární město Most, Radniční 1/2, 434 01 Most
4) Město Horní Jiřetín, Potoční 15/1, 435 43 Horní Jiřetín
5) obec Vysoká Pec, č.p.46, 431 59 Vysoká Pec
6) obec Vrskmaň, Vrskmaň 46, 431 15 Vrskmaň

Dotčené územní samosprávné celky ve smyslu § 16 odst. 2 zákona neprodleně zveřejní informaci o rozhodnutí a o tom, kdy a kde je možné do něj nahlížet na úředních deskách. Doba zveřejnění této informace je podle § 16 odst. 2 zákona nejméně 15 dnů. Zároveň v souladu s tímto ustanovením dotčené územní samosprávné celky vyrozumí elektronickou datovou nebo e – mailovou zprávou (koutecky.j@kr-ustecky.cz), popř. písemně příslušný úřad o dni vyvěšení informace o rozhodnutí na úřední desce, a to v nejkratším možném termínu.

Vyvěšeno na úřední desce a zveřejněno způsobem umožňujícím dálkový přístup

dne: .....

Sejmuto dne: .....

Na vědomí:

7) Magistrát města Chomutov, odbor životního prostředí, Husovo nám. 104, 430 28 Chomutov
8) Magistrát města Most, odbor životního prostředí a mimořádných událostí, Radniční 1/2, 434 01 Most
9) Městský úřad Litvínov, odbor životního prostředí, náměstí Míru 11, 436 01 Litvínov
10) Česká inspekce životního prostředí, Výstupní 508/9, 400 07 Ústí nad Labem
11) Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje, ÚP Chomutov, Kochova 1185, 430 12 Chomutov
12) Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje, ÚP Most, J. E. Purkyně 270/5, 434 01 Most
13) Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého, U Města Chersonu 1429, 434 01 Most
14) Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (zde)
15) MŽP odbor výkonu státní správy Západ, Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí nad Labem (ZPF)
16) Ing. Iva Vrátná, Skalka č.p. 32, 261 01 Drásov – Skalka, DS: hqutja9 (zpracovatel oznámení)